

Legislativa se vztahem k výrobě a distribuci potravin

Zaměřujeme se zde na porovnání právních norem týkajících se výroby a distribuce potravin v Evropské unii a v České republice. Analyzuje vliv evropských nařízení a směrnic na českou legislativu a praktické postupy v potravinářském průmyslu.

Právní normy Evropské unie

Vytváří a schvaluje je Rada EU, někdy společně s Evropským parlamentem, nebo samostatně Komise EU.

▪ Nařízení – regulation

je nejtvrdší typ právní normy, v podstatě má stejné postavení jako zákony. Platí v celé EU, státy je musí převzít ve stejné podobě, jak bylo schváleno. Žádný stát si je nesmí upravovat, přidávat výjimky apod. Stojí nad našimi českými normami. Pokud český právní předpis odporuje nařízení, nebo se v něčem liší, musíme se řídit nařízením.

▪ Směrnice – directive

není tak tvrdá jako nařízení. Rovněž platí v celé EU. Směrnice státu do detailů přesně nestanoví, co a jak má udělat, jen ukazuje směr. Každý stát si může určit, jak splnit požadavky dané směrnicí. Český parlament tedy může vydat zákon, vyhlášku nebo jinou normu.

Příklad: EU stanovilo, že do roku 2008 by měl být v celé Evropské unii prodej pečiva hygienický. Francie jen vydala vyhlášku, „aby si pekaři myli ruce“. ČR přikázala všem výrobcům, aby balili pečivo do sáčků. Tato vyhláška vzbudila značný odpor (nutnost jednotlivě balit koblihy, rohlíky, ...) dalšími předpisy se řešilo co s tím, přitom původním cílem byla jen základní hygiena při prodeji pečiva.

▪ Rozhodnutí – decision

platí pro toho, komu je určeno. Pokud stát neplní nařízení nebo směrnice, EU rozhodne, že je musí plnit a stanoví pokutu.

▪ Stanovisko – opinion a doporučení – recommendation

nejsou příliš závazná, jde spíše o jakési dobré rady jednotlivým státům.

Právní normy ČR

▪ Zákony – schvaluje parlament ČR, obsahují obecné teze a záměry.

▪ Vyhlášky – vydává ministr příslušného ministerstva, obsahují konkrétní naplnění opatření daných zákonem.

Vybrané právní normy ČR se vztahem k výrobě a distribuci potravin

- Zákon č. 258/2000 Sb. **o ochraně veřejného zdraví** a o změně některých souvisejících zákonů v platném znění
- Zákon č. 110/1997 Sb., **o potravinách a tabákových výrobcích** v platném znění
- Vyhláška č. 490/2000 Sb. **o rozsahu znalostí a dalších podmínkách k získání odborné způsobilosti v některých oborech ochrany veřejného zdraví**
- Vyhláška č. 137/2004 **o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných** v platném znění
- Vyhláška č. 54/2004 Sb., **o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití** v platném znění
- **Komoditní požadavky** - prováděcí vyhlášky zákona 110/1997 o potravinách vydává Ministerstvo zemědělství ČR v platném znění. Tyto vyhlášky specifikují skupiny potravin – komodity a stanovují požadavky na jakost - nahrazují normy jakosti. Například Vyhláška č. 397/2016 o požadavcích na mléko a mléčné výrobky, mražené krémy a jedlé tuky a oleje

POZNÁMKA: Hygienické požadavky na stravovací služby a zásady osobní a provozní hygieny uvedené ve Vyhlášce č. 137/2004 jsou prakticky rozpracovány v **manuálu Zásady správné výrobní a hygienické praxe ve stravovacích službách** ^[1] ^[2].

EU postupně přechází od směrnic k nařízením, tj. od předpisů, které stanoví pouze cíl, kterého má být dosaženo, přičemž závisí na členských státech, jak stanovený cíl naplní ve svých národních předpisech k přímo použitelným předpisům, zejména nařízením, která už nejsou přenášena do vnitrostátní úpravy a dochází pouze k tzv. adaptaci vnitrostátní právní úpravy na přímo použitelný předpis. To vede k novelizaci nebo rušení řady českých norem, které nahrazují přímo použitelné předpisy EU. **Právní normy je nutné používat v platném znění** tj. se zapracovanými novelizacemi.

Databáze právních norem ČR

- Ministerstvo vnitra ČR (<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>) – Sbírka zákonů
- Zákony pro lidi (<https://www.zakonyprolidi.cz/>) – předpisy Sbírky zákonů ČR v platném (aktuálním / konsolidovaném) znění
- Arnet online – Zákony ČR online (<http://www.zakonycr.cz>)
- Informační centrum bezpečnosti potravin (<http://www.bezpecnostpotravin.cz/>) menu: Legislativa

Vybrané právní normy EU se vztahem k výrobě a distribuci potravin

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví **obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin**
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 **o hygieně potravin**
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1169/2011 **o poskytování informací o potravinách spotřebitelům**, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a o zrušení směrnice Komise 87/250/EHS, směrnice Rady 90/496/EHS, směrnice Komise 1999/10/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES, směrnic Komise 2002/67/ES a 2008/5/ES a nařízení Komise (ES) č. 608/2004
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 **o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin**
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 609/2013 **o potravinách určených pro kojence a malé děti, potravinách pro zvláštní lékařské účely a náhradě celodenní stravy pro regulaci hmotnosti** a o zrušení směrnice Rady 92/52/EHS, směrnic Komise 96/8/ES, 1999/21/ES, 2006/125/ES a 2006/141/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/39/ES a nařízení Komise (ES) č. 41/2009 a (ES) č. 953/2009 Směrnice Komise 1999/21/ES ze dne 25. března 1999 **o dietních potravinách pro zvláštní léčebné účely** Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 828/2014 **o požadavcích na poskytování informací o nepřítomnosti či sníženém obsahu lepek v potravinách spotřebitelům**

Databáze právních norem EU

- EUR-Lex (<https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=cs>)

Odkazy

Reference

1. KOLEKTIV AUTORŮ,. *Zásady správné výrobní a hygienické praxe ve stravovacích službách : Část 1* [online] . 1. vydání. Praha : Národní informační středisko pro podporu jakosti, 2006. 63 s. 1; Dostupné také z <http://www.khskk.cz/khsdata/hv/zasady_spravne_vyrobnj_praxe1.pdf>. ISBN 8002018222.
2. KOLEKTIV AUTORŮ,. *Zásady správné výrobní a hygienické praxe ve stravovacích službách : Část 2* [online] . 1. vydání. Praha : Národní informační středisko pro podporu jakosti, 2006. 63 s. 1; Dostupné také z <http://www.khskk.cz/khsdata/hv/zasady_spravne_vyrobnj_praxe2.pdf>. ISBN 8002018230.